

cenne, bezcenne/utracone

Redakcja:

**Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych
Narodowa Instytucja Kultury**

02-916 Warszawa, ul. Okrężna 9

tel.: (0-22) 651-53-00, (0-22) 651-75-00;

faks: (0-22) 642-11-85

e-mail: biuro@oozp.org.pl

www.oozp.org.pl

Redaktor naczelna: Barbara Kobielska

Oprac. graficzne: Marek Pękalski

Oprac. stylistyczne: Krystyna Juriewicz

Korekta: Krystyna Juriewicz

Tłumaczenie: Marzenna Rączkowska

Wydawca: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Realizacja: Stelko Sp. z o.o.

Na zlecenie Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych

Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować na adres redakcji.

str. 3 PIOTR OGRODZKI
NIEZWYKŁA PRZESYŁKA

str. 6
**INFORMACJA NA TEMAT ZAGROŻENIA
PRZESTĘPCZOŚCIĄ PRZECIWKO
ZABYTKOM W POLSCE W 2008 R**

str. 10 MONIKA BARWIK
ARTYŚCI NIEPROFESJONALNI

Str. 12 JANUSZ MILISZKIEWICZ
TRZY „KOSSAKI” PRZED ŚNIADANIEM

str. 16 ROBERT PASIECZNY
ODZYSKANA MADONNA Z KRUŻLOWEJ

str. 17 KARINA CHABOWSKA
POWRÓT ŻANDARMA

str. 18 OPRAC. MONIKA BARWIK
KATALOG STRAT

str. 27 OPRAC. MARIA ROMANOWSKA -
-ZADROŻNA
**KATALOG STRAT WOJENNYCH
1939 – 1945**

str. 28 HANNA ŁASKARZEWSKA
**ZBIORY ZAGRABIONE I ICH LOSY
„MODEL” SZWEDZKI (Cz. 2)**

str. 33 ZBIGNIEW HAUSER
**ZAPOMNIANE POLSKIE REZYDENCJE
NA UKRAINIE (III)**

str. 36 MARIUSZ LESZCZYŃSKI
**OCHRONA ZABYTKÓW SZTUKI
SAKRALNEJ (Cz. 1)**

str.40 MARIA ROMANOWSKA-
-ZADROŻNA
NOWE PUBLIKACJE

str. 42 MARIA ROMANOWSKA-
-ZADROŻNA
KONFERENCJA W ODESSIE

str. 43 MIROSŁAW BARWIK
**DOM RADOŚCI
PAŁAC FARAONA AMENHOTEP A III
W MALGATA**

str. 46 OPRAC. BARBARA KALETA
**INTERPOL. NAJBARDZIEJ
POSZUKIWANE DZIEŁA SZTUKI**

PIOTR OGRODZKI

NIEZWYKŁA PRZESYŁKA

Najkrótszy, najbardziej lapidarny komentarz do opisywanej historii mógłby brzmieć: *XVII-wieczna monstrancja, skradziona z kościoła w Wysokiej, została odnaleziona 9 marca 2009 r.* Sprawa nie jest jednak tak prosta, jak cytowany komunikat. Zarówno okoliczności kradzieży, jak i odnalezienia monstrancji są na tyle interesujące i pouczające, że warto się z nimi bliżej zapoznać.

Kradzieże w obiektach sakralnych nie należą do rzadkości. W statystykach policyjnych rok 1994 nie przedstawiał się najgorzej. Stwierdzono wtedy około 1100 przestępstw przeciwko dobrom kultury. Rok później było już znacznie gorzej (ponad 1700 przypadków kradzieży dóbr kultury). W krajowym wykazie zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem znajduje się 139 zabytków skradzionych z obiektów sakralnych w 1994 roku. Wśród nich odnotowane są straty będące udziałem parafii pw. św. Mikołaja i Małgorzaty w Wysokiej. Najwcześniejsze wzmianki o wsi i kościele pochodzą

z 1364 r. Pierwszy kościół spalili Tatarzy w 1624 r., w jego miejsce zbudowano nowy, drewniany, który służył do końca XIX w. W 1906 r. rozpoczęto prace budowlane przy nowym, murowanym kościele parafialnym. Poświęcenie (benedykcja) świątyni odbyło się w grudniu 1907 r., a konsekracja 8 lipca 1913 r. Od tej pory możemy oglądać kościół w Wysokiej w niezmienionej formie. W nocy z 6 na 7 września 1994 r. dokonano włamania. Złodzieje wybili jedno z okien nawy bocznej i, aby wejść do środka, podłożyli pod okno starą paletę transportową. Wyjście ułatwiła im pozostawiona w kościele drabina. Celem stały się paramenty liturgiczne: monstran-

Kościół w Wysokiej swoim wyglądem nawiązuje do nazwy miejscowości. Fot. autor